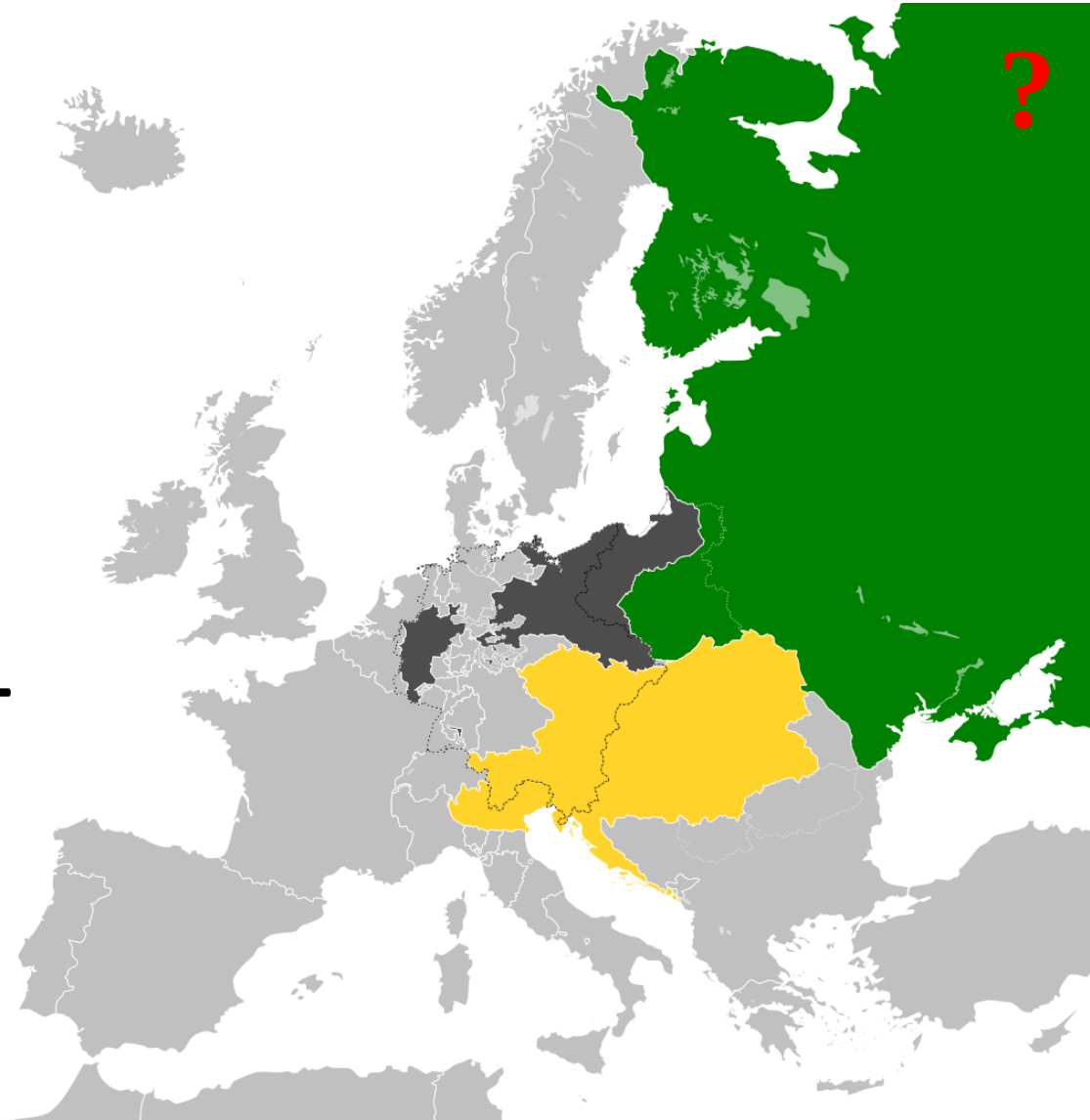

A SZENT SZÖVETSÉG KORA

— Eszmék,
mozgalmak
Európában
a 19. század
első felében —

11.A

2025. nov. 24.

1. Rövid áttekintés: Eu. története 1815–1849

- 1815, Bécs – ?
- Szent Szövetség – ? I. FERENC osztrák cs./magyar kir.; orosz cár; porosz király
dinasztikus abszolutizmus, konzervativizmus

↔ forradalmi mozgalmak

- fő eszméik: liberalizmus, nacionalizmus
- görög szab.harc (1821–1830) ↔ ?

Eu. rokonszenve és félszívű támogatása – LORD BYRON itt †

→ független görög királyság

- 1830: párizsi felkelés → Fro. alk. mon.
- Kongresszusi Lo. – varsói felkelés 1830/31

L ?

I. MIKLÓS cár (1825–55) leveri

JÓZEF BEM, HENRYK DEMBÍNSKI

FRÉDÉRIC CHOPIN → Forradalmi etüd (1831 körül)

„ami a Visztula partján történik, az orosz belügy” (angol nagykövet)

Ø érdekegyesítés → tanulság a magyar nemesség számára!

L ?!

■ 1848/49:

„a népek tavasza” – ?

febr. – márc.:

forradalmak – ?

Párizs, Prága,

Bécs, Pest, Berlin

számos további német és itáliai állam

kül. célok – ?

– polg. szab.jogok

– közt. / alk. kir.

– nemzeti egység

mind elbukik

┐ ?!

jobbágyszab. – mindenhol érvényben marad

– FŐ EREDMÉNY

→ tőkés gazd. szabad utat kap

→ 1848/49: modern, polgári Eu. születése

2. A 19. sz. főbb eszméi – ?

- nac.
- lib.
- SZOC.
- konz.

TK 10. 128/15.

3. Nacionalizmus

?

- fő alanya – ? TK 10.
- nemzet = ? 125. o. fent
 - ↳ korábban – ?
- 19. sz.: „nemzeti ébredés”
= a nemzeti öntudat mint közösségélmény
- ⊕ érzés
- jelképek – ?
történelmi festészet a 19. sz. első felében jön létre
- nemzeti intézmények – magyar példák – ?
- önálló, egységes nemzetállam eszméje
(korábban Ø)

*JOHANN PETER KRAFFT:
ZRÍNYI kirohanása
Szigetvárból (1825) MNG*

{ OSZK, MNM,
MTA (1825),
Nemzeti Színház
(1837/1841)

- gazdasági elképzelései – ? ▪ nemzeti piac megteremtése
▪ állami beavatkozással (pl. védővámok)
- 20. századi, szélsőséges formái – ?

4. Liberalizmus

- fő alanya az egyén – !
személyes szabadság, szabadságjogok – ?
tv. előtti egyenlőség
↔ rendi kiváltságok
- liberális állam – ? alkotmányosság (– ?), népképviselet (– ?)
α) főhat.: tvhozó: parl. – vál.
– többpárti
β) végrehajtó – ?
γ) független bírói
1815 – **van ilyen állam?** Anglia, Svájc (**Egyesült Németalf. Kir. / Hollandia**)
- gazdaság – ? ▪ szabad verseny (piac önszabályozó mechanizmusa)
▪ állam: „éjjeliőr” szerep

?

EUGÈNE DELACROIX: *A szabadság vezeti a népet* (1830 – !)

TK 10. 124/6.

Louvre, Párizs

stílus – ? **romantika**

Fontos:

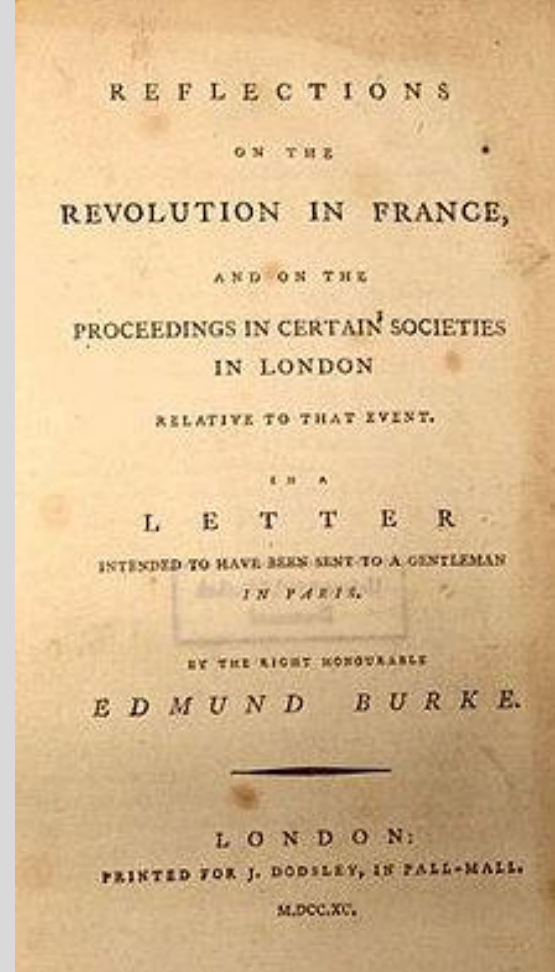
- 19. sz.: a lib. és nac. egybefonódik, forradalmi eszmék
- *a liberalizmus tartalma mára némileg megváltozott!*

- a 20. század végén szembekerül a nacionalizussal
- ↔ szocializmus (társ. egyenlőség, állami beavatk. a gazdaságba, Ø szab. verseny)

5. Konzervativizmus

- a 18. sz. végén alakult ki a francia forradalom ellenhatásaként, de a 19. sz.-ban terjedt el

- EDMUND BURKE:
Töprengések a francia forradalomról (1790)
↳ jóslatai – !
- fő jellemzők – ? TK 128. o.
– a hagyományokra épülő, lassú, a tapasztalatokból okuló reformok
– forradalomellenesség
- Angliában – ?
tory ↔ whig
- absz. mon.-ák ideológiai támasza
pl. METTERNICH felfogása

↳ ? I. FERENC (1792–1835) és V. FERDINÁND (1835–1848) kancellárja

„A monarchia egy öreg épület. Nem törhetjük át a falakat, nem nyithatunk új ajtókat és ablakokat, és nem hajthatunk végre nagy belső változtatásokat veszély nélkül.”

(+ szocializmus)